

KÄSKKIRI

02.09.2026 nr 1-2/26/187

**Kaitsetööstuse arendustegevuse toetamise
põhimõtted ja kord**

Kehtestan Vabariigi Valitsuse 25.05.2023. a. määruse nr 53 "Kaitseministeeriumi põhimäärus" § 6 lg 2 punkti 4 alusel „Kaitsetööstuse arendustegevuse toetamise põhimõtted ja kord“:

1. Üldsätted

- 1.1 Kord reguleerib Kaitseministeeriumi (edaspidi KM) eelarvest makstavate kaitsetööstuse arendustegevuse toetuste (edaspidi arendustoetus) andmise põhimõtteid, toetuste taotluste menetlemist ning toetuste kasutamise järelevalvet.
- 1.2 Arendustoetuse põhieesmärgiks on saavutada Eesti Kaitseväe prioriteetidele vastavate kaitsetööstuse toodete kõrge arendustase ja rahvusvaheline konkurentsivõime.
- 1.3 Korra kehtestamisega taotletakse kaitseotstarbeliste arendusprojektide (edaspidi arendusprojekt) toetamise läbipaistvat menetlemist ja arendusprojektide eesmärgistatud rahastamist.
- 1.4 Arendustoetust antakse projektitoetusena tootearenduseks Euroopa Komisjoni määruse (EL) nr 651/2014, 17. juuni 2014, ELi aluslepingu artiklite 107 ja 108 kohaldamise kohta, millega teatavat liiki abi tunnistatakse siseturuga kokkusobivaks (ELT L 187/1, 26.06.2014) (edaspidi määrus) artikli 25 mõistes ning väikese ja keskmise suurusega ettevõtete (edaspidi VKE¹) innovatsiooniks määruse artikli 28 mõistes.
- 1.5 Punktis 1.4 nimetatud määruse järgi on tootearenduseks olemasolevate teaduslike, tehnoloogiliste, ärialaste ja teiste asjakohaste teadmiste ja oskuste omandamine,

¹ VKEks määruse Lisa 1 kohaselt loetakse ettevõtted (autonoomsed ettevõtted, partner- ja sidusettevõtted), millel on vähem kui 250 töötajat ning mille aastakäive ei ületa 50 miljonit eurot ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 43 miljonit eurot, kusjuures VKEde kategoorias loetakse väikesteks need ettevõtted, mis annavad tööd vähem kui 50 inimesele ja mille aastakäive ja/või aastabilansi kogumaht ei ületa 10 miljonit eurot, ja mis vastavad muudele Määruse lisas 1 nimetatud tingimustele.

ühendamine, kujundamine ja kasutamine uute või täiustatud toodete, protsesside või teenuste arendamise jaoks. Siia hulka võivad kuuluda ka tegevused, mille eesmärk on uute toodete, protsesside või teenuste mõisteline määratlemine, kavandamine ja dokumenteerimine. Tootearendus võib hõlmata uute või täiustatud toodete, protsesside või teenuste prototüüpide loomist, demonstreerimist, pilootkasutust, katsetamist ja valideerimist reaalsusele vastavas tööseisundi keskkonnas, kui põhieesmärk on mittevalmis toodet, protsessi või teenust tehniliselt täiustada. Tootearenduse hulka kuulub ka kaubanduslikul eesmärgil kasutatavate prototüüpide ja katseprojektide arendamine, kui prototüüp on tingimata kaubanduslik lõpptoodet ja kui selle tootmine üksnes demonstreerimise ja valideerimise eesmärgil on liiga kallis. Tootearendus ei hõlma olemasolevate toodete, tooteliinide, tootmisprotsesside, teenuste ja muude toimingute rutiinset või perioodilist muutmist, isegi kui sellised muudatused tähendavad täiustamist.

- 1.6 Arendustoetuse andmisel ettevõttele järgitakse määruse ning konkurentsiseaduse §-s 34² sätestatut.
- 1.7 Arendustoetust võivad taotleda Eesti äriregistris registreeritud äriühingud (edaspidi ettevõtted).

2. Eesmärk

- 2.1 Arendustoetuse põhieesmärgiks on saavutada Eesti Kaitseväge prioriteetidele vastavate kaitsetööstuse toodete kõrge arendustase ja rahvusvaheline konkurentsivõime.
- 2.2 Kaitsetööstuse arendustegevuse toetamine on tulemuslik, kui igal aastal arendatakse välja vähemalt viis uuenduslikku, tehnoloogiamahukat ekspordipotentsiaaliga kaitse- ja julgeolekuotstarbelist toodet või teenust.

3. Toetuse andmise põhimõtted

- 3.1 Kaitsetööstuse arendustoetuste taotlusi hindab kaitseministri moodustatud vähemalt kolmeliikmeline KM kaitsetööstuse arenduskomisjon (edaspidi komisjon), kuhu kuuluvad esindajad Kaitseministeeriumist, Kaitseväest, Eesti majandusarengut suunavatest ametkondadest ja ettevõtlusorganisatsioonidest.
- 3.2 Toetust antakse ettevõtetele, kes vastavad järgmistele nõuetele:
 - 3.2.1. ettevõttel on oskused ja teadmised arendusprojekti elluviimiseks;
 - 3.2.2. ettevõttel on arendusprojekti elluviimiseks vajalikud rahalised vahendid (omaosalus).

- 3.2.3. ettevõtte juriidilistest isikutest omanikud, kelle osaluse määr ületab 5% aktsia- või osakapitalist, on registreeritud Eesti Vabariigis või territooriumil, mida ei loeta madala maksumääraga territooriumiks tulumaksuseaduse mõistes või Euroopa Liidu või NATO liikmesriigis või riigis, millel on kehtiv assotsieerumisleping Euroopa Liiduga (välja arvatud avalikult noteeritud ettevõtted);
- 3.2.4. ettevõtte annab nõusoleku tema suhtes järelepärimiste tegemiseks Maksu- ja Tolliametile ning teistele ametiasutustele;
- 3.2.5. ettevõtte on maksevõimeline, tema suhtes ei ole algatatud pankroti- ega saneerimismenetlust ning ta ei ole likvideerimisel, tema äritegevus ei ole peatatud ja ta ei ole raskustes olev ettevõtja määruse artikli 1 lõike 4 punkti c mõistes.
- 3.2.6. ettevõtte on täitnud kõik õigusaktidest tulenevad kohustused riiklike -ja kohalike maksude osas, ettevõtte maksuvõla tasumine ei ole ajatatud pikemaks perioodiks kui kuus kuud taotluse esitamise päevast arvates ning ettevõtte on esitanud kõik kohustuslikud deklaratsioonid.
- 3.2.7. ettevõtte seaduslikku esindajat ei ole kriminaal- või väärteomenetluses karistatud kuritegeliku ühenduse organiseerimise või sinna kuulumise eest või riigihangete nõuete rikkumise või kelmuse või ametialaste või rahapesualaste või maksualaste süütegude toimepanemise eest, esindajale ei ole määratud ettevõtlus- ega ärikeeldu.
- 3.2.8. ettevõtte ei ole esitanud valeandmeid korras sätestatud nõuetele vastavuse kohta;
- 3.2.9. ettevõttel ei esine muid määruse artiklis 1 nimetatud toetuse andmist välistavaid asjaolusid.
- 3.3 Punktis 3.3 nõuetega vastavuses olevate ettevõtete arendusprojektid peavad olema riigikaitse- või julgeolekuotstarbelised ning kõrge ekspordipotentsiaaliga. Tootearenduse toetamisel rahastatakse kaitseotstarbelisi arendusprojekte, mis vastavad TRL tasemetele 4-7.
- 3.4 Toetust saab taotleda üks kord konkreetse arendusprojekti TRL-ist lähtuva kvalitatiivse edasimineku kohta, eeldusel, et arendustoetus soodustab olulisel ja selgelt mõõdetaval määral arendusprojekti elluviimist. Korra raames toetatava arendusprojekti maksimaalne pikkus on kuni 3 aastat.
- 3.5 KM abi osakaal ühele arendusprojektile on kuni 40 % arendusprojekti abikõlblikest kuludest. KM toetus ühele projektile on maksimaalselt kuni 200 000 eurot ning see ei või olla suurem kui 1/2 jooksva aasta sihtotstarbelistest eelarvevahenditest. Kui

arendusprojekti rahastatakse muudest kohaliku omavalitsuse või riigi vahenditest, ei tohi maksimaalne abi osakaal samade abikõlblike kulude katmiseks ületada määruse artikli 25 lõigetes 5 ja 6 sätestatud osakaale. VKEdele antav innovatsiooniabi antakse määruse artiklis 28 sätestatud alustel.

3.6 Arendustoetusest makstavateks abikõlblikeks kuludeks tootearenduse puhul on määruse artikli 25 lõikes 3 toodud kulud ning abikõlblikeks kuludeks VKEdele antava innovatsiooniabi korral on määruse artikli 28 lõikes 2 toodud kulud.

3.7 Ettevõtte, kes taotleb korra punktis 1.3 nimetatud arendusprojekti teostamiseks arendustoetust, saab arendusprojekti toetusega katta tegevusi alates vastava arendustoetuse saamise otsusest või lepingu sõlmimisest.

4. Arendustoetuse taotlemine

4.1 Arendustoetuse konkurss toimub vähemalt üks kord aastas. Vajadusel ja eelarvevahendite olemasolul on ministeeriumil õigus välja kuulutada lisakonkurss.

4.2 Teade arendustoetuse taotlemiseks ja avaliku konkursi tingimuste kohta avaldatakse KM veebilehel www.kaitseministeerium.ee

4.3 Konkursil osalemiseks peab arendustoetuse taotleja esitama KM-le taotluse koos vajalike dokumentidega elektroonselt selleks ette nähtud veebipõhises toetuste menetlemise infosüsteemis (edaspidi TMS).

4.4 Kui TMS-is esineb pikema aja jooksul tehniline viga, mis takistab taotluste esitamist või menetlemist, võib KM ette näha alternatiivse viisi taotluste esitamiseks ning teavitab sellest enda veebilehel.

4.5 KM kaitsetööstuse arendamise osakond kontrollib esitatud dokumentide nõuetele vastavust ja edastab nõuetele vastavad taotlused komisjonile hindamiseks.

5. Taotluste hindamine

5.1 Arendustoetuse taotlust hindab komisjoni vähemalt kolm liiget. Komisjon esitab motiveeritud ettepaneku konkursi tulemuste kinnitamiseks kaitseministeeriumi kantslerile.

5.2 Kui komisjoni liige omab osalust taotluse esitanud juriidilises isikus, on määratud selle juhtorganitesse (nõukogu või juhatuse liige) või on osalust omava(te) isiku(te), nõukogu või juhatuse liikmete lähisugulane või on tal taotleja suhtes mingist muust aspektist tulenev huvide konflikt, ei osale ta seotud taotluse hindamisel.

5.3 Iga komisjoni liige kohustub enne taotluste hindamist allkirjastama sõltumatuse ja konfidentsiaalsuse kinnituse.

5.4 Komisjonil on õigus:

- 5.4.1. kaasata taotluste hindamisele komisjoni väliseid eksperte;
- 5.4.2. küsida arendustoetuse taotlejalt asjassepuutuvat lisateavet (sh kutsuda taotlejaid vestlusele);
- 5.4.3. nõuetekohaste taotluste puudumisel teha kantslerile ettepanek jätta arendustoetused välja andmata;
- 5.4.4. lähtudes esitatud arendusprojektide taotlustest teha kantslerile ettepanek toetussummade jagunemise ja suuruse kohta iga toetatud arendusprojekti lõikes ning vajadusel ka lisakonkursi väljakuulutamise kohta;
- 5.4.5. lähtudes arendusprojektide olemusest teha kantslerile ettepanek eritingimuste määramiseks (sh intellektuaalomandi õiguste kasutamine, levikupiiranguga teavet ja/või riigisaladust puudutavad tegevused jms).

5.5 Taotluste hindamisel ja pingereastamisel lähtutakse järgmistest põhikriteeriumidest:

- 5.5.1. kaitse- ja julgeolekuotstarbelisus ning vastavus arendusprojektide konkursi teemadele;
- 5.5.2. rahvusvaheline konkurentsivõime ja majanduslik mõju (turuanalüüs);
- 5.5.3. toote või tehnoloogia uuenduslikkus;
- 5.5.4. ettevõtte arendusprojekti elluviimise võimekus (meeskonna kompetents ja kogemused, tehnoloogiline pädevus ning ettevõtte finantsvõimekus).

5.6 Kõiki ülalnimetatud kriteeriumeid hinnatakse tasemete kaupa numbrilisel skaalal 1 kuni 4 intervalliga 0,5. Hinnangu andmisel taotlusele kasutavad komisjoni liikmed vastavat skaalat (Lisa 3).

5.7 Taotlusi hindavad komisjoni liikmed esmalt individuaalselt ning taotluse individuaalhinne kujuneb vastava hindamiskriteeriumi osakaaluga korrutatud hinnete summast.

5.8 Taotluse koondhinne kujuneb hindamises osalenud komisjoni liikmete antud individuaalhinnete aritmeetilisest keskmisest, mis on aluseks taotluste pingereastamisel.

5.9 Kui koondhinne on väiksem kui 2,5 või üks kriteeriumitest on hinnatud madalaima hindegaga (1), siis taotlust ei rahuldata.

6. Arendustoetuste andmine

- 6.1 Arendustoetuse andmise otsustab kantsler käskkirjaga.
- 6.2 Kantsleri käskkirjas märgitakse täiendavalt, et antav abi on tootearenduseks antav abi või VKE tööstusomandi õiguste omandamiseks antav abi määruse tähenduses.

- 6.3 Arendustoetuste saajad tehakse teatavaks KM veebilehel.
- 6.4 KM-l on õigus töödelda ja avalikustada arendustoetuse avaliku konkursiga seotud informatsiooni (sh taotleja/arendustoetuse saaja nimi ja kontaktandmed; arendusprojekti nimi, eesmärk ja kogumaksumus ning arendustoetuse summa), mille kohta annab taotleja oma kinnituse lisas 1 toodud taotlusvormis.
- 6.5 KM-l on õigus nõuetekohaste taotluste puudumisel jätta arendustoetus välja andmata.

7. Lepingu sõlmimine

- 7.1 Arendustoetuse konkursi läbiviimisel TMS-is sätestatakse konkursitingimustes kõik poolte õigused ja kohustused ning toetuse taotluse esitamisega loetakse toetuse saaja nõustunuks sätestatud konkursitingimustega. Sellisel juhul sõlmitakse poolte vahel arendustoetuse leping vaid juhul, kui esinevad eraldi reguleerimist vajavad asjaolud.
- 7.2 Arendustoetuse konkursi läbiviimisel TMS-is sõlmivad Toetuse saaja Kaitsevägi testimiste läbiviimiseks testimislepingu ning selleks vajalikud muud dokumendid.
- 7.3 Arendustoetuse konkursi läbiviimisel TMS-i väliselt, sõlmib KM toetuse saaja ning Kaitseväge kolmepoolse arendustoetuse lepingu, milles sätestatakse muuhulgas KM, Kaitseväge ja ettevõtte õigused ning kohustused, arendustoetuse suurus, selle kasutamise ajalised raamid, abikõlblikud kulud, toetuse väljamaksmise tingimused ja tähtajad, aruandluse struktuur ja tähtajad ning teised olulised tingimused (sh intellektuaalomandi õiguste kasutamine, levikupiiranguga teavet ja/või riigisaladust ning tegevuslubasid puudutavad tegevused).
- 7.4 Ettevõtte peab arendusprojektiga seotud avalikel esinemistel ja valminud materjalides viitama KM arendustoetusele.
- 7.5 Korra punktis 7.1 nimetatud lepingul on sõlmimisel järgmised kohustuslikud lisa dokumendid: 1) Taotlus kaitsetööstuse arendustegevuse toetamiseks; 2) Arendustoetuse kasutamise sisuaruanne; 3) Arendustoetuste finantsaruanne; 4) Testimisleping; 5) Testimislepingu lisa.

8. Arendustoetuse kasutamise aruandlus ning järelevalve

- 8.1 Toetuse saaja peab esitama KM-le arendustoetuse, finantsaruanded 30 kalendripäeva jooksul pärast iga 6-kuulise aruandeperioodi lõppu, sisulise vahearuande 30 päeva jooksul peale 12 kuu möödumist projekti alguse päevast

arvates ja lõpparuande hiljemalt 30 päeva jooksul projekti lõppemise päevast arvates.

- 8.2 Toetuse saaja peab eraldama toetusega tehtud kulud teistest ettevõtte kuludest ning suutma tõendada tehtud kulude sihipärasust toetust saanud projektiga (projekti nimi, summa jaotus).
- 8.3 KM kaitsetööstuse arendamise osakond kontrollib esitatud aruande ja dokumentide vastavust konkursi tingimustele ja taotlusele ning tõendatud kulu sihipärasust. Kontrollija teavitab aruande esitajat ilmnenud puudustest kirjalikult või kirjalikult taasesitatavas vormis. Puuduste esinemisel on aruande esitaja kohustatud puudused kõrvaldama 14 päeva jooksul puudusest teavitamisest arvates.
- 8.4 KM kaitsetööstuse arendamise osakond tagab kulujuhi poolt kinnitatud aruannete edastamise kaitse-eelarve osakonnale arendustoetuse kasutamise kajastamiseks raamatupidamises.
- 8.5 Järelevalvet arendustoetuse kasutamise sihipärasuse, konkursi tingimuste kohase ja aruandluse korrektsuse üle teostab KM kaitsetööstuse arendamise osakond. KM siseauditi osakond auditeerib vajadusel kulude sihipärasust, konkursi tingimustele vastavust ning aruande õigsust.
- 8.6 Juhul, kui arendustoetust ei ole kasutatud sihipäraselt või ettenähtud mahus või kulud on tõendamata, teeb järelevalvet teostav kaitsetööstuse arendamise osakond KM kantslerile ettepaneku arendustoetuse osaliseks või täielikuks tagasinõudmiseks.
- 8.7 Toetuse saaja võtab endale kohustuse tagastada KM-le arendusprojekti toetamiseks eraldatud arendustoetus, kui ta ei täida endale võetud kohustusi.

9. Lõppsätted

- 9.1 Tunnistan kehtetuks kaitseministri 09.04.2025 käskkirja nr 1-2/25/63 „Kaitsetööstuse arendustegevuse toetamise põhimõtted ja kord“.

- 9.2 Käskkirja rakendatakse tagasiulatuvalt 2026. aasta 1. juulist.
- 9.3 Enne 2026. aasta 1. juulit esitatud toetuse taotluse andmise menetlusele, toetuse kasutamisele ning nende aruandlusele ja kontrollile kohaldatakse punktis 9.1 toodud redaktsiooni.
- 9.4 Käskkiri teha teatavaks Kaitseväge juhatajale, Kaitseministeeriumi kaitsetööstuse arendamise osakonnale ning avaldada Kaitseministeeriumi veebilehel.

(allkirjastatud digitaalselt)
Hanno Pevkur
Minister